Ein hagenda ar gyfer Llywodraeth nesaf Cymru

Mae Age Cymru yn credu y dylai pob person hŷn gael ei gynnwys a'i werthfawrogi. Rydym yn gweithio'n lleol, yn genedlaethol ac yn rhyngwladol er mwyn sicrhau bod hynny'n digwydd. Trwy ymgyrchu, cefnogaeth leol, cyngor a chyfeillgarwch, rydyn ni'n newid y ffordd rydyn ni'n heneiddio.

Mae amcangyfrifon yn dangos y bydd dros 1.3 miliwn o bobl dros 50 oed yn byw yng Nghymru erbyn 2030.

Helpwch ni i wella bywydau pobl hŷn yng Nghymru.

Mynediad haws ac amserol i wasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol

Gall oedi mewn gwasanaethau iechyd a gofal gael effaith enfawr ar bobl hŷn a'u teuluoedd, gan effeithio ar eu hannibyniaeth a'u hansawdd bywyd.

Rydym yn galw ar Lywodraeth nesaf Cymru i:

- fabwysiadu dull cyson at iechyd ataliol.
- gweithredu er mwyn sicrhau bod pobl hŷn yn gallu cael apwyntiadau meddyg teulu pan fydd eu hangen arnynt.
- mynd i'r afael ag amseroedd aros y GIG.
- sicrhau bod pobl hŷn yn cael eu gweld yn amserol pan fyddan nhw'n aros am ambiwlans, neu'n aros yn yr adran ddamweiniau ac achosion brys.

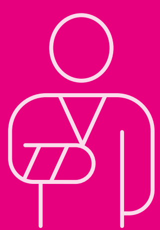

Sicrhau gofal amserol o ansawdd da i bobl hŷn

Gall oedi wrth i bobl aros am gymorth gan wasanaethau gofal cymdeithasol effeithio ar urddas ac annibyniaeth pobl hŷn gan roi pwysau annerbyniol ar ofalwyr di-dâl.

Rydym yn annog Llywodraeth nesaf Cymru i:

- sicrhau bod gofal cymdeithasol yn cael ei ariannu fel bod pobl hŷn yn gallu cael y gofal sydd ei angen arnynt ar yr adeg iawn ac yn y lle iawn.
- ymrwymo i ddarparu adnoddau hirdymor ar gyfer y gwasanaethau cymorth gofalwyr fel y gall gofalwyr hŷn fwynhau ansawdd bywyd da ochr yn ochr â gofalu.
- sicrhau bod gwasanaethau gofal ar gael i bobl hŷn yn eu hiaith ddewisol.

Mynd i'r afael â thlodi pensiynwyr

Mae angen i bobl hŷn gael diogelwch ariannol.

Rydym yn galw ar Lywodraeth nesaf Cymru i:

- ddefnyddio dull rhagweithiol gan sicrhau bod pobl hŷn yn derbyn y budd-daliadau y mae ganddynt hawl iddynt, a
- darparu cymorth wedi'i dargedu i bobl hŷn mewn argyfwng ariannol.

Gwasanaethau trafnidiaeth dibynadwy

Mae gwasanaethau trafnidiaeth gyhoeddus a chymunedol yn cysylltu pobl hŷn â gweithgareddau a gwasanaethau cymdeithasol yn eu cymunedau.

Gofynnwn i Lywodraeth nesaf Cymru i:

- ddarparu rhwydwaith trafnidiaeth integredig sy'n diwallu anghenion pobl hŷn.
- gwasanaethu cymunedau trwy ddarparu cysylltiadau trafnidiaeth gyhoeddus rheolaidd, dibynadwy a hygyrch.
- cyd-gynhyrchu cysylltiadau trafnidiaeth â chymunedau, awdurdodau lleol a darparwyr trafnidiaeth fel y gall pobl hŷn gael mynediad at gymunedau, gweithgareddau cymdeithasol a chyfleusterau gofal iechyd.

Cysylltu cymunedau

Mae mynd allan i siopa, gwasanaethau a gweithgareddau lleol yn hanfodol.

Gofynnwn i Lywodraeth nesaf Cymru:

- sicrhau bod cymunedau ledled Cymru'n hygyrch ac yn gynhwysol ar gyfer pob person hŷn, a'u bod yn bodloni Deddf Cydraddoldeb 2010.
- sicrhau bod polisïau cynllunio'n cefnogi datblygiadau cymunedau sy'n gyfeillgar i oedran.

Mynediad cynhwysol i wasanaethau a gwybodaeth

Ni ddylid gadael neb ar ôl yn yr oes ddigidol.

Rydym yn galw ar Lywodraeth nesaf Cymru i:

- sicrhau mynediad teg i wasanaethau a gwybodaeth all-lein ac ar-lein.
- diogelu ac ehangu rôl hanfodol gwasanaethau'r llyfrgelloedd er mwyn cynnwys cynhwysiant digidol a gwasanaethau pwysig eraill ar gyfer pobl hŷn.
- sicrhau bod uwchsgilio pobl hŷn yn fwy cyffredin er mwyn darparu sgiliau digidol, a sicrhau bod gwasanaethau uwchsgilio'n cael eu darparu ar draws yr economi.

Cadw'n gynnes gartref

Mae cadw'n gynnes yn hanfodol wrth i ni heneiddio er mwyn i ni gadw'n iach, yn ddiogel a chyfforddus, ond mae llawer o bobl hŷn yng Nghymru yn byw mewn cartrefi sy'n annioddefol o oer yn y gaeaf ac yn ddrud i'w gwresogi.

Rydym yn galw ar Lywodraeth nesaf Cymru i:

- gynyddu buddsoddiad mewn cynlluniau fel Rhaglen Cartrefi Cynnes Nyth, a mynediad at gynlluniau o'r fath.
- ehangu cefnogaeth mewn argyfwng er mwyn sicrhau nad yw pobl hŷn yn cael eu gadael heb system wresogi sy'n gweithio na chyflenwad o ddŵr poeth.
- gwella prosesau diogelu yn erbyn sgamiau a masnachwyr twyllodrus sy'n gweithredu yn y sector ynni cartref.

age Cymru
Edrych eto ar heneiddio

Tŷ'r Mariners
Llys Trident
Heol Ddwyrain Moors
Caerdydd CF24 5TD

Ffôn: 029 2043 1555
E-bost: publicaffairs@agecymru.org.uk
www.agecymru.org.uk

Mae Age Cymru yn elusen gofrestredig 1128436. Cwmni cyfyngedig drwy warant ac wedi'i gofrestru yng Nghymru a Lloegr 6837284. Cyfeiriad y swyddfa gofrestredig yw Y Llawr Gwaelod, Tŷ'r Mariners, Llys Trident, Heol Ddwyrain Moors, Caerdydd CF24 5TD. © Age Cymru 2026.